

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Summæ Card. Toleti

Minucius, Genesisius

Sammieli, 1613

Quid & cui restitue[n]du[m] c. 22. & 23.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41701

Quid, & cui restituendum.
 Cap. 22. & 23.

Res, quæ iusto titulo habetur, ut mutuo, vel locatione, eadem est restituenda, & si eius qui illam habet culpa deterior vel deperdita fuerit, valorem reddet equalem, secus vero si sine culpa, & illam bona fide possidebat. Qui vero rem alterius male acceptam habet, ultra ipsam rem, fructus rei receptos, & quos fecisset in potestate domini ac præterea omnium dāna emergentia, & lucra cessantia reddet, non tamen eos fructus quos ipse industria sua per illum usum acquisiuit, quod potiori iure habet locum quando res bona fide habebatur, ut in deposito: unde maxime satis erit tunc reddere illam in quo forte ea res deterior facta fuisset, ut si quis vas quod habet in

pignore, aliis locet. Vero domino
facienda est restitutio quando res
ab eo fuit accepta: si autem ab habente
illam in deposito, vel locatione,
ipsi, aut vero domino, si à latrone,
domino potius, vel latroni cum
cautione, ut domino scilicet resti-
tuat. Quando vero dominus lon-
ge abest, & rem ipse iuste habet,
poterit eam conseruare, aut ipsius
domini expensis mittere, sin autem
iniuste habet, expensis propriis,
nisi omnino mitti non possit, &
tunc poterit expectari, sed si nul-
la suspes mittendi, habenda erit
tanquam debitum incertum, vel
potius erit restituenda si possit hæ-
redibus, quod etiam fieri debet
quando dominus mortuus est,
quod si illi desint post diligentem
inquisitionem pauperibus vel ec-
clesiis. Næc est necessarium, quod
eorum inuentorum restitutio per
Episcopos fiat, nam, & qui habet,
vel inuenit, si pauper est, partem:

vel totum suis necessitatibus subleuandis, poterit retinere, & nomine hæredum hic intelliguntur non modo necessarii, vt filii & patres, sed etiam ii quibus non obuenit hæreditas nisi ex legato vt fratres, cognati, quamuis restitutio quæ fieri debet ratione iniuriæ vel homicidii, fieri tantum debeat hæredibus necessariis inquit Sorus.

Quantum, quomodo, & quædo sit restituendum. Cap. 24.

Quando damnum illatū est circa ea, quæ ad perfectū valorē nō adhuc peruenerūt, vt seminata destructa, vel animalia in tenera ætate occisa, tantum restituendum est, quantum pretium in perfectione eorum futurum sperabatur, deductis expensis & periculis computatis, quæ usque ad rei perfectionem intererant, quia tamen ordinarie dominus rei nollet videri talia pericu-

la, ideo, quando damnū datum est
ex malitia plus restituendum est
quā periculū valet, secus verò quā-
do casu datū est. * Quomodo per
se videlicet, aut per alium, cui fides
adhiberi possit, qui tamen si non
restituatur sed aufugiat in commo-
dato & pignore, res perit domino,
in mutuo vero & quando res de-
betur ratione acceptionis, perit
accipienti, deinde qui in solidum
restituere tenetur nō satisfacit vel
partem reddendo. * Quādo ratio-
ne rei malè acceptæ, vel malæ ac-
tionis, restitutio facienda est sta-
tim, quādo vero ratione iustæ ac-
ceptionis, debet fieri statuto tem-
pore, unde qui non restituit quan-
do potest, & tenetur, mortaliter
peccat, & toties peccat de nouo,
quoties se se offert occasio com-
modè restituendi, & non vult re-
stituere si tamen ipse aduertat:
præerea qui bona dubia de qui-
bus certi non sunt, an sint propria

vsque ad testamentum differunt, dilucidare, nullus tamen res restituere tenetur cum periculo famæ vel notabili propriæ rei ultra debitum, nisi quando creditor ex dilatione solutionis simile detrimentum pateretur, sed neque etiam cū periculo propriæ vitæ, licet creditor esset in eodem periculo (nisi is esset persona Reipub. multum necessaria) nimirum quia talis necessitas inducit dominium rei, secus vero de infamia, vnde si alteruter deberet incurrere infamiam, debitor teneretur ad eam subeundam. In necessitate, iusto vel iniusto titulo aliquid accipiens, cum ad pinguiorem fortunam venerit, restituere tenetur.

Quo ordine, & loco restituendum, sit. Cap. 25.

Quando debitor potest omnia debita soluere, nō est neces-